

STANJE ZAŠTITE NA RADU U 2012. GODINI

Stanje zaštite na radu za 2012. godinu izrađeno je na osnovi godišnjeg izvješća Državnog inspektorata, podacima Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i službenih podataka Državnog zavoda za statistiku i Ministarstva rada i mirovinskog sustava.

Utvrđeni pozitivan trend stanja zaštite na radu iz prethodnih godina, kojemu je pridonio i smanjeni opseg poslovanja, nastavio se i u 2012. godini. Naime, ukupan broj ozljeda na radu od prosječno 24.000 ozljeda po godini značajno se smanjio u protekle tri godine te je u 2010. godini iznosio 18.656 ozljeda, u pretprošloj 2011. godini broj ozljeda bio je još manji i iznosio je 18.116 ozljeda, a u 2012. godini broj ozljeda se značajno smanjio na 15.718 ozljeda na radu. Isto tako se i broj ozljeda na tisuću zaposlenih radnika evidentno smanjio od prosječno 17,00 na **12,00** u zadnje dvije godine, a i broj neposredno pognulih radnika na poslu u pretprošloj godini se smanjio na **32** pognulih, prema 2009. godini kada je pognuto 39 radnika, prema 2006. godini sa 46 pognulih, prema 2007. godini kada je pognuo 41 radnik i još prema najpogibeljnijoj 2003. godini sa 47 pognulih radnika, što je na određeni način i realan odraz u poslovanju posebice u djelatnosti građevinarstva koje je tada bilo u punom zamahu.

Iako se broj ozljeda i opseg posla u prošloj godini smanjio, ipak je na radu pognuto 33 radnika, jedan više nego u 2011. godini

Prosječno se prema raspoloživim podacima godišnje u Republici Hrvatskoj ozlijedi 20.000 radnika, od kojih 4/5 neposredno na radu i 1/5 u svezi s radom (na putu na posao i pri povratku s posla), a 200 radnika prosječno godišnje oboli od profesionalnih bolesti. Zbog toga se godišnje izgubi najmanje 1.000.000 radnih dana. Na razini višegodišnjeg prosjeka mjesečno se ozlijedi 1.500 radnika, od kojih 2 radnika poginu neposredno na radu i još jedan u okolnostima vezano uz rad, a 100 radnika se teško ozlijedi.

U prošloj 2012. godini bilo je zaposleno, odnosno obavljalo obrtničku i profesionalnu djelatnost 1.337.746 radnika (718.067 muškaraca i 619.679 žena), što je za 37.239 manje u odnosu na 2011. godinu kada je bilo zaposleno 1.368.985 radnika, a posebice manje za 181.227 od 2008. kada je bilo zaposleno 1.518.973 radnika, što je ujedno bio i najveći broj zaposlenih u zadnjih 14 godina. Od navedenog broja se prošle godine ozlijedilo 15.718 radnika (9.630 muškaraca i 6.088 žena), a **33** radnika pognuto je neposredno na poslu i još je 8 osoba pognuto u okolnostima vezano uz rad. Na radnom mjestu ozlijedilo se 14.081 radnik (8.274 muškaraca i 3.826 žena). Nadalje, na putu do posla se ozlijedilo **673** muškaraca i dvostruko više žena (**1.326** žena) iz čega bi se moglo zaključiti da je tomu razlog da su žene na putu na posao očigledno u značajnoj mjeri opterećene obiteljskim obvezama i problemima: djeca – vrtić, nabave, obveze prema ostalim članovima

obitelji i dr. Na putu s posla do stana ozlijedilo se manje radnika: **443** muškaraca i **732** žene te se može pretpostaviti da su žene dvostruko više nego muškarci izložene problemima kod poslodavca: razne neugodnosti, stres i dr. Na službenom putu ozlijedilo se 120 mušaraca i 77 žena (Tablica 2) i k tome se još ozlijedilo 247 - svrstano pod „ostalo“ (Tablica 6).

Zbog ozljeda na radu i profesionalnih bolesti u prethodnoj godini izgubljeno je **984.839** radna dana (Tablica 1).

Na osnovi podataka za 2012. godinu uočava se da je prerađivačka djelatnost najbrojnija po ukupnom broju ozljeda 3.474 ozljeda (od ukupno 231.764 zaposlenih, od kojih 31.936 zaposlenih u obrtu i slobodnim profesijama), a u sklopu nje prednjači gradnja i popravak brodova i čamaca 384 ozljede sa 12.085 zaposlenih. Zatim slijedi rizično građevinarstvo sa 1.121 ozljeđenih od ukupno 97.108 zaposlenih radnika (od kojih 22.197 u obrtu) te još rizičnije šumarstvo posebice kod sječe drva 257, od ukupno 11.091 zaposlenih radnika.

U djelatnosti građevinarstva prosječno je u 2012. godini bilo zaposленo 97.108 radnika, i to: kod pravnih osoba 74.911 radnika, a u obrtu i slobodnim profesijama 22.197 radnika, što je manje od prethodne 2011. godine (108.433 zaposlenih radnika, i to: kod pravnih osoba 84.194 radnika, a u obrtu i slobodnim profesijama 24.339 radnika), a još znatno manje nego u prošlim intenzivnim godinama gradnje. Primjerice u ne tako dalekoj 2009. godini bilo je u djelatnosti građevinarstva zaposleno 139.211 radnika, i to: kod pravnih osoba 104.978 radnika, od kojih 12.215 žena, a u obrtu i slobodnim profesijama 34.233 radnika. Navedena djelatnost usitnjena je budući da je u prosjeku kod jednog poslodavca zaposleno 10 radnika, a kod većeg broja poslodavaca i manje. Većina radnika ima zdravstvene i psihičke poteškoće uzrokovane radom u nepovoljnim uvjetima, pretežito na poslovima s posebnim uvjetima rada. Osim toga, veliki broj radnika u toj djelatnosti nisu opće niti stručno obrazovani, već su priučeni za obavljanje građevinskih poslova.

Utvrđivanjem činjenica nastanka ozljeda na radu i profesionalnih bolesti, posebice u djelatnosti građevinarstva, razvidno je da radnici nisu dosta educirani i upoznati s opasnostima na njihovim radnim mjestima. Naime, poslodavac ne smije dopustiti samostalno obavljanje poslova radnicima koji nisu prethodno osposobljeni za rad na siguran način. To znači da radnici trebaju obavljati poslove bez ugrožavanja vlastitog života i zdravlja te života i zdravlja drugih zaposlenika i građana. Nadalje, pojedini poslodavci spomenutu obvezu obavljaju formalno iako im je to u njihovim procjenama opasnosti, osobito u rizičnim djelatnostima, posebno naznačeno.

Ističemo da je ipak najveći rizik od ozljede na radu prisutan kod novozaposlenih radnika posebno stoga što je uobičajena pojava da poslodavci radnike zapošljavaju na određeno vrijeme i to na dva-tri mjeseca, odnosno da ih čak niti ne prijavljuju, pa oni započinju s radom, a da prethodno nisu upoznati s opasnostima na svojim radnim mjestima niti su u većini slučajeva osposobljeni za samostalan rad na siguran način. S obzirom da su to osobe mlađe dobi, sklane riziku, tj. podcjenjivanju opasnosti te osim toga nesvesne važnosti zaštitnih mjera, pojednostavljaju proces rada i ne nose osobna zaštitna sredstva.

Za rješavanje takvog stanja u sustavu zaštite na radu potrebno je prvenstveno poštovati odredbe Zakona o zaštiti na radu (N.N., br. 59/96., 94/96., 114/03., 100/04., 86/08., 116/08., 75/09. i 143/12.). Smanjenje, odnosno svođenje na najmanju moguću mjeru rizika nastanka ozljeda na radu trebao bi biti dugoročni cilj kojim bi se izmijenila postojeća situacija zaštite na radu. Naime, Zakon je usklađen s europskom legislativom i omogućuje zaštitu radnika, ali se ne primjenjuje u potpunosti. Unatoč propisanim visokim kaznama za propuste u zaštiti na radu, poslodavci i nadalje nastoje izbjegći primjenu propisanih zaštitnih mjera i svjesno štede na zaštiti na radu. Međutim, troškove provedbe mjera zaštite na radu u cijelosti uračunavaju u cijenu rada, iako je ne provode. Poslodavci procjenjuju da će improvizacijama u primjeni zaštitnih mjera na radu brže i jeftinije odraditi posao. Osim toga, trebalo bi nastojati da poslodavci zahtijevaju od svojih radnika da se

na radnim mjestima dosljedno i bez iznimki drže propisanih mjera zaštite na radu i da obvezno nose osobna zaštitna sredstva.

Da bi se smanjio broj ozljeda na radu i profesionalnih bolesti u svim djelatnostima, posebice teškog i smrtnog stradanja radnika na radu u djelatnosti građevinarstva, propisano je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti na radu (N.N., br. 86/08.) da i investitor mora poštovati načela zaštite na radu u svim fazama projektiranja (priprema projekta i izvođenje radova na radilištu). U tu svrhu dužan je imenovati koordinatora za zaštitu na radu, i to u fazi izrade projekta i u fazi izvođenja radova, a propisana obveza počela je teći od 1. kolovoza 2009. godine. Ujedno je od 14. svibnja 2009. godine stupila na snagu obveza o uvodenju mjera za poticanje sigurnosti i zdravlja radnika na radu, vezano za minimalne sigurnosne i zdravstvene uvjete radnika na radu na privremenim ili pokretnim gradilištima koja je propisana Pravilnikom o zaštiti na radu na privremenim ili pokretnim gradilištima (N.N., br. 51/08.) koji je uskladen s Direktivom Vijeća Europske unije 92/57/EEC od 24. srpnja 1994. godine, a koja je 8. pojedinačna direktiva iz Direktive Vijeća EU 89/391/EEC od 12. lipnja 1989. godine.

Osim toga, donesen je Pravilnik o uvjetima i stručnim znanjima za imenovanje koordinatora za zaštitu na radu te polaganju stručnog ispita (N.N., br. 101/08. i 40/10.) kojim se propisuju uvjeti stručne spreme i radnog iskustva za polaganje stručnog ispita te program polaganja stručnog ispita za koordinatora za zaštitu na radu te su u srpnju prethodne godine provedene edukacije i prvi ispit zbog provjere znanja i izdavanja odgovarajućih isprava o tome.

Zbog što boljeg i efikasnijeg ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje donio je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava

iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti (N.N., br. 126/12. s primjenom od 1. siječnja 2013. godine) kojim se uvodi i mogućnost e-prijave o ozljedi na radu i e-prijave o profesionalnoj bolesti koja stupa na snagu 1. srpnja 2013. godine.

U sadašnjem vremenu globalizacije gospodarskog sustava radnik ima vrlo važno mjesto u cjelokupnom sustavu rada i zaštite na radu. Razvoj društvenih odnosa i tendencija zaštite ljudskih prava utječe i na zaštitu prava radnika, posebice njihovu sigurnost i zaštitu zdravlja na radu, čime zaštita na radu nema samo ekonomsku, već i svoju socijalnu dimenziju.

U vremenu skorašnjeg uključivanja Hrvatske Europskoj uniji zaštita na radu dobiva na značenju ne samo kao ekomska, već i kao socijalna kategorija, a što ujedno predstavlja i određeni civilizacijski stupanj razvoja cjelokupnog društva. U tom smislu su u sklopu postojećih mogućnosti izvršene određene aktivnosti, posebice na usklađivanju legislative sa zakonima i propisima Europske unije, a u svrhu unapređivanja zaštite na radu.

Naime, Vlada Republike Hrvatske preuzeala je obvezu da u području zaštite na radu postigne zadovoljavajuću sposobnost provedbe pravnih stečevina Europske unije. U vezi s time, nakon zatvaranja poglavlja Socijalna politika i zapošljavanje Europska unija počela je pratiti i ocjenjivati napore koji se ulažu u jačanje administrativnih sposobnosti, osobito u pogledu povećanja broja inspektora rada, osiguranja njihove mobilnosti i edukacije, te osiguravanje dostačnih proračunskih sredstava za tu namjenu.

Time se sustav zaštite na radu u Hrvatskoj nastoji ujednačiti sa sustavima zemalja Europske unije, a čiji početak je bio usklajenje sa smjernicama Europske unije, kao što je Zakon o zaštiti na radu uskladen s odredbama temeljne Smjernice 89/391/EEC o uvođenju mjera za poticanje unapređivanja sigurnosti zaštite radnika na radu.

*Duro Pap, dipl. ing.
Udruga za promicanje zaštite, Zagreb*

Tablica 1. Podaci o ozljedama na radu i profesionalnim bolestima po godinama

Naziv podataka	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Prosječan broj zaposlenih	1.305,192	1.333,755	1.349,535	1.378,057	1.400,450	1.426,594	1.480,972	1.518,973	1.498,784	1.432,454	1.368,985	1.337,746
Broj ozljeda na radu	21.744	21.184	23.042	25.776	24.396	24.932	25.179	25.064	20.269	18.656	18.116	15.718
Broj ozljeda na 1.000 radnika	16,7	15,9	17,1	18,7	17,42	17,45	17,0	16,5	13,52	13,02	13,23	11,75
Broj smrtnih slučajeva na radu	31	30	47	37	45	46	41	38	39	34	32	33
Broj smrtnih slučajeva na radu i uvezani s radom	42	44	50	47	61	58	44	44	51	36	41	-
Broj profesionalnih bolesti	91	71	124	113	73	65	73	145	197	250	311	319
Broj izgubljenih dana zbog ozljeda na radu	547.949	533.837	580.658	956.495	1.062.964	1.108.323	1.214.739	1.473.659	1.173.944	1.213.797	986.859	976.864
Broj izgubljenih dana zbog profesionalnih bolesti	2.666	2.08	3.633	3.309	2.138	1.885	1.898	3.915	5.122	6.250	6.750	7.975
Ukupan broj izgubljenih dana	550.615	535.917	584.291	959.768	1.065.102	1.110.208	1.216.637	1.477.674	1.179.066	1.220.047	993.609	984.839

Tablica 2. Ozljede na radu u 2012. g. po spolu

Broj zaposlenih: 1.337.746	Muškarci 718.067	Žene 619.679 (98.388 < od muškaraca)	Poginuli
na radnom mjestu	8.274	3.826	33
na putu do posla	673	1.326	5
na putu do stana	443	732	3
na službenom putu	120	77	
ostalo	120	127	
Ukupno: 15.718	9.630	6.088	41

izgubljeno je ukupno 984.839 radnih dana

Tablica 3. Broj ozljeda na 1.000 radnika u najrizičnijim djelatnostima

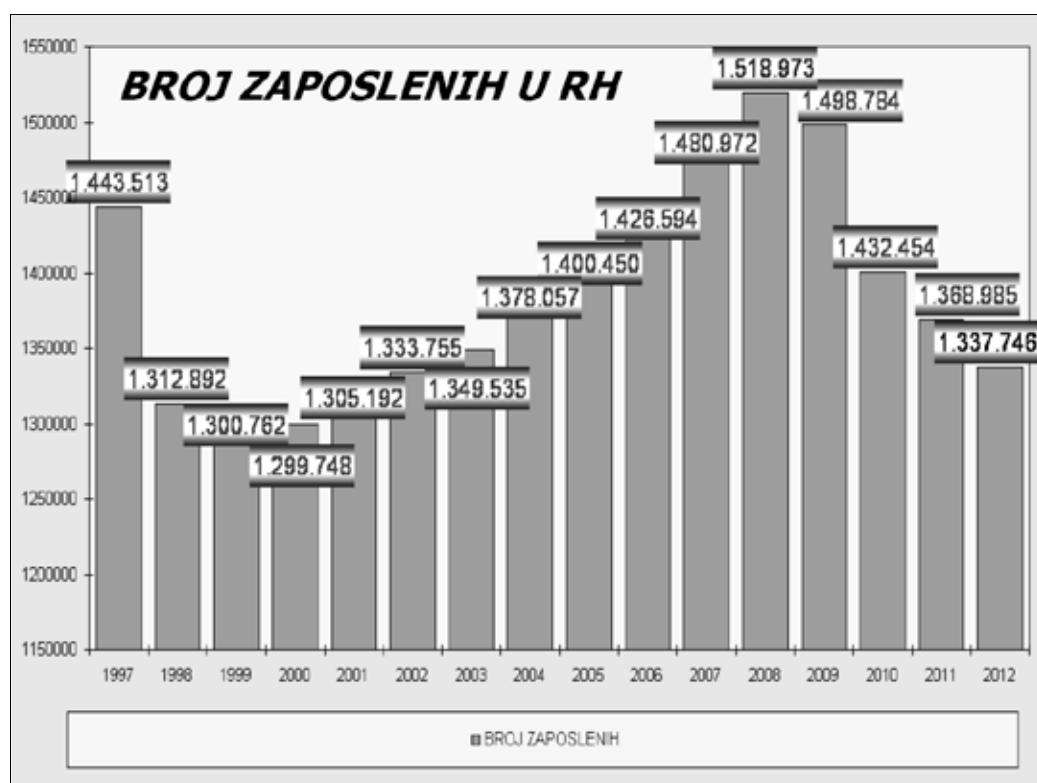
Područje djelatnosti	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Brodogradnja	58,4	53,96	65,5	59,05	72,1	67,9	69,13	71,02	53,39	62,15	60,76	50,92	49,27	31,77
Šumarstvo zaposleno 11.091	45,3	50,87	55,1	45,11	45,3	56,3	45,33	44,14	35,46	34,99	24,95	25,29	22,62	23,17
Građevinarstvo zaposleno 97.108	32,6	29,04	30,4	28,59	29	31,6	26,07	21,97	21,04	20,73	14,81	16,66	15,72	15,72
Opskrba elek. ener. i plinom zaposleno 16.335	30,3	27,37	25,1	28,82	42,4	26,9	26,78	21,51	21,08	21,05	16,05	16,97	16,53	15,91

Tablica 4. Podaci o ozljedama na radu u građevinarstvu

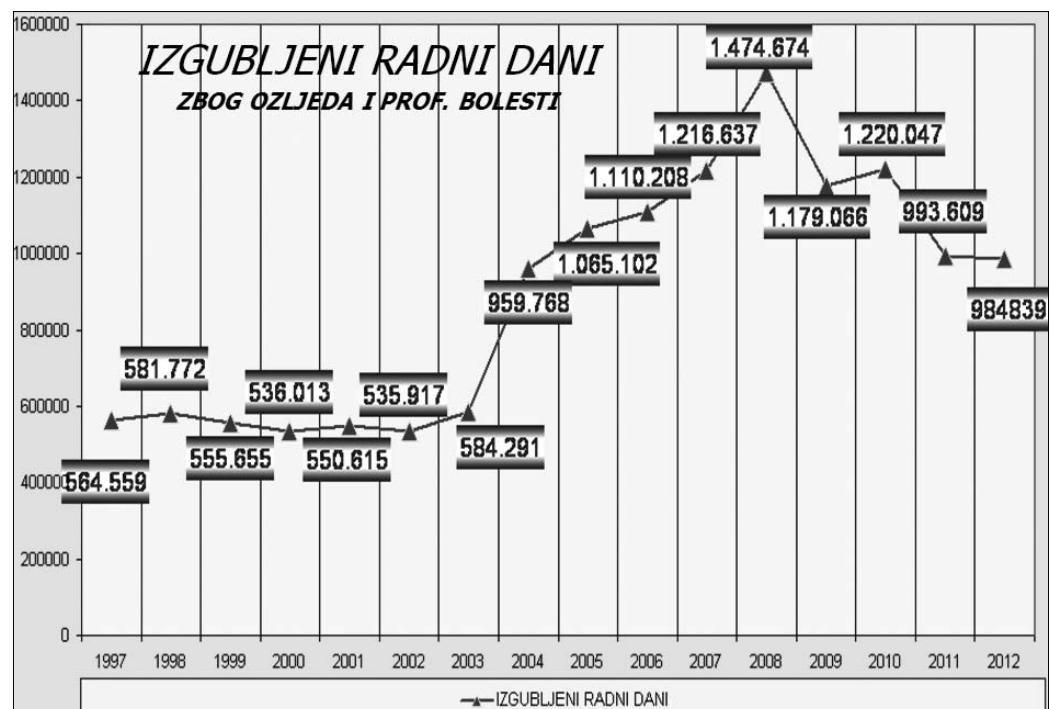
Naziv podataka	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Prosječan broj zaposlenih	77.552	75.103	69.127	80.388	91.638	97.742	99.989	126.052	135.184	139.812	139.211	117.535	108.433	97.108
Broj ozljeda na radu	2.529	2.181	2.102	2.291	2.660	2.984	2.607	2.769	2.844	2.898	2.062	1.958	1.705	1.121
Broj ozljeda na 1.000 zaposlenih	32,6	29,04	30,04	28,6	29	31,64	26,07	21,97	21,04	20,73	14,81	16,66	15,72	11,54
Broj smrtnih slučajeva	12	9	16	15	22	20	27	23	21	22	17	11	18	10
Broj profesionalnih bolesti	2	8	6	1	5	4	4	-	2	6	3	4	3	3

Tablica 5. Podaci o ozljedama na radu u šumarstvu

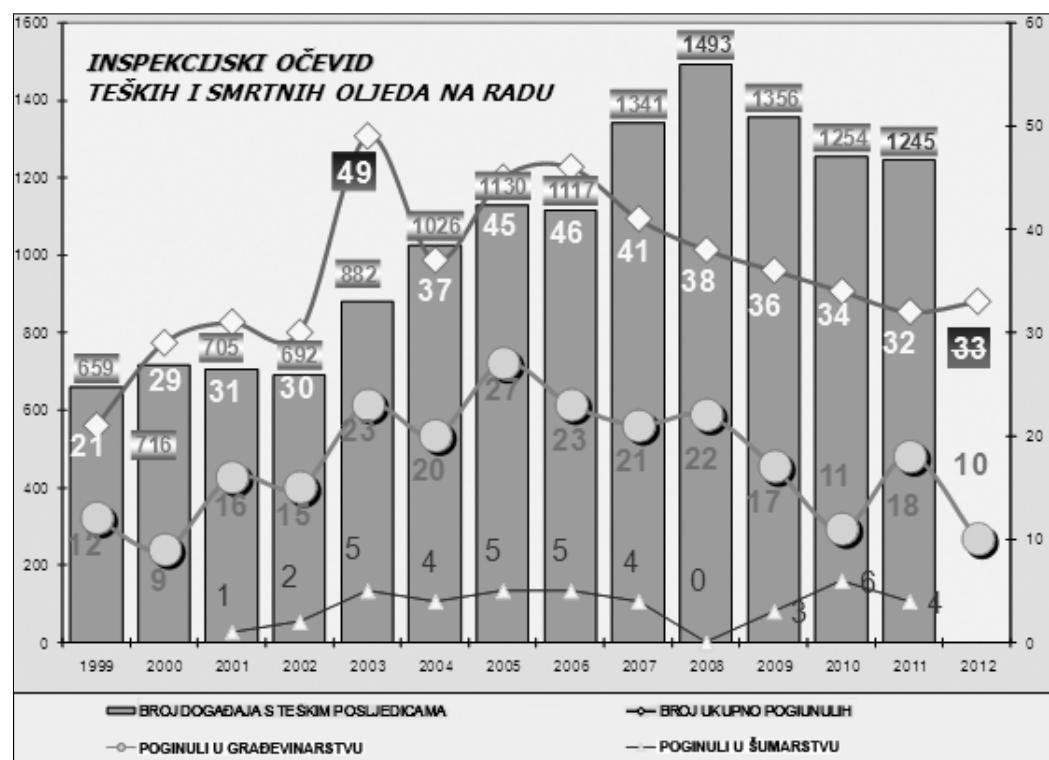
Naziv podataka	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Prosječan broj zaposlenih	11.734	11.696	12.166	11.904	12.110	12.599	12.616	11.980	11.138	11.086	10.659	10.637	11.315	11.091
Broj ozljeda na radu	531	595	670	537	548	709	572	488	395	388	266	269	256	257
Broj ozljeda na 1.000 zaposlenih	45,25	50,87	55,07	45,11	45,25	56,27	45,34	40,73	35,46	34,99	24,95	25,29	22,62	23,17
Broj smrtnih slučajeva	-	4	1	2	5	4	5	5	4	0	3	6	4	0
Broj profesionalnih bolesti	-	18	26	18	35	9	18	12	25	27	25	21	8	0

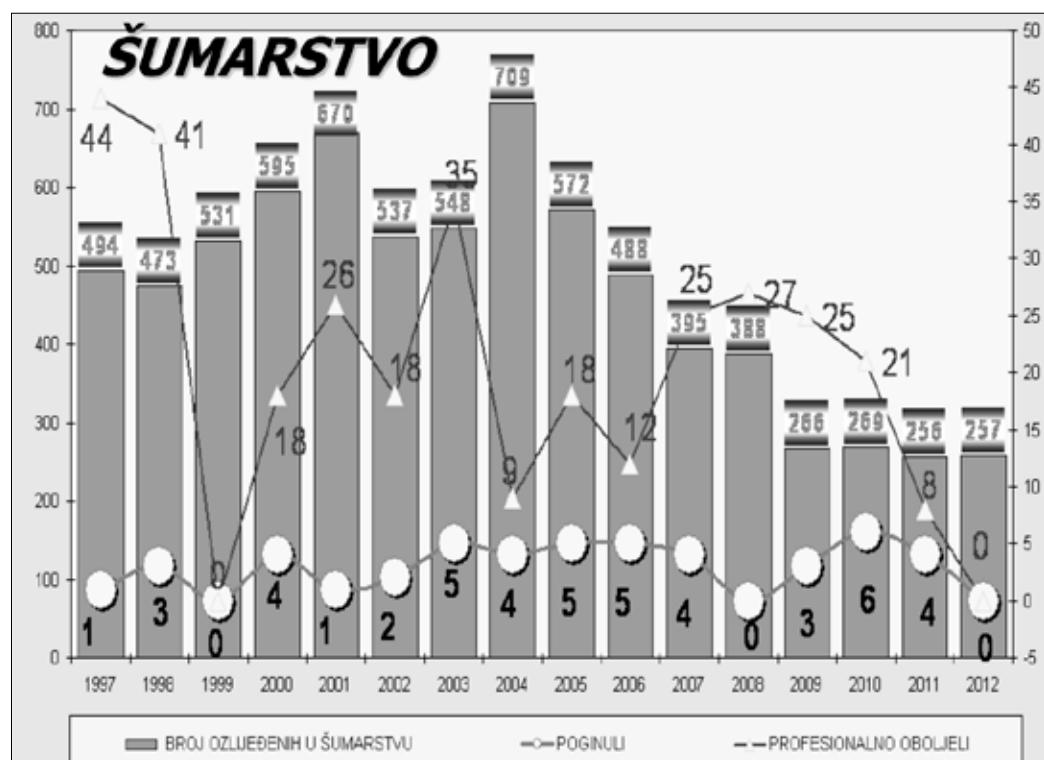
Grafikon 1. Broj zaposlenih u RH od 1997. do 2012. godine

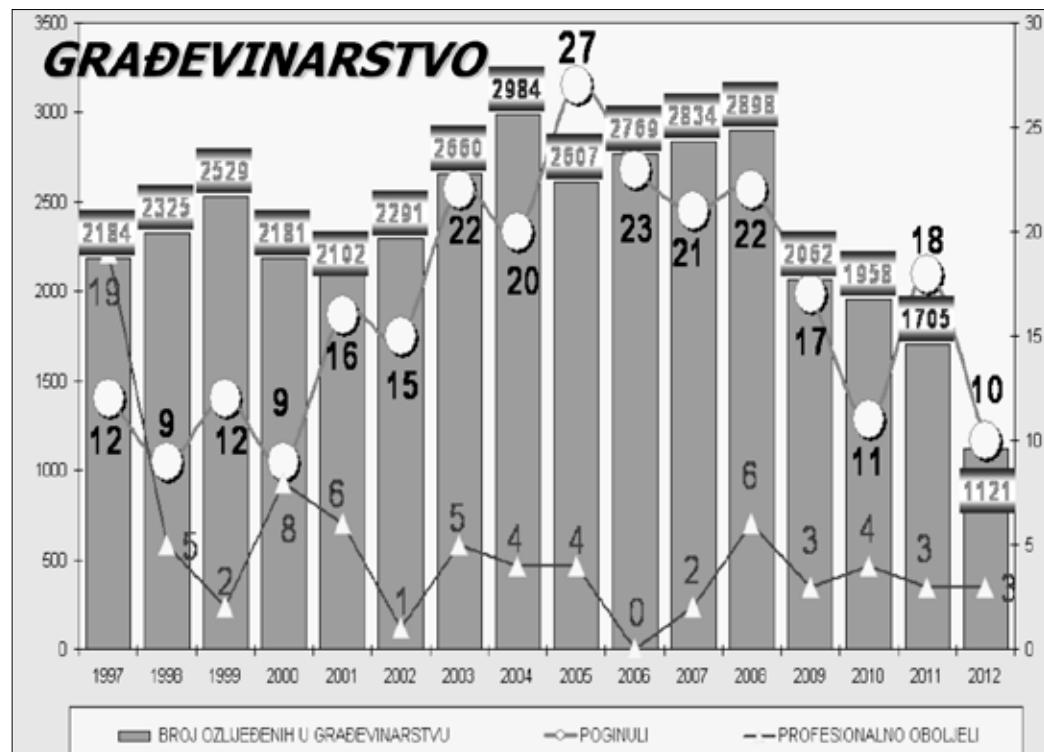
Grafikon 2. Izgubljeni radni dani zbog ozljeda na radu i profesionalnih bolesti od 1997. do 2012. godine

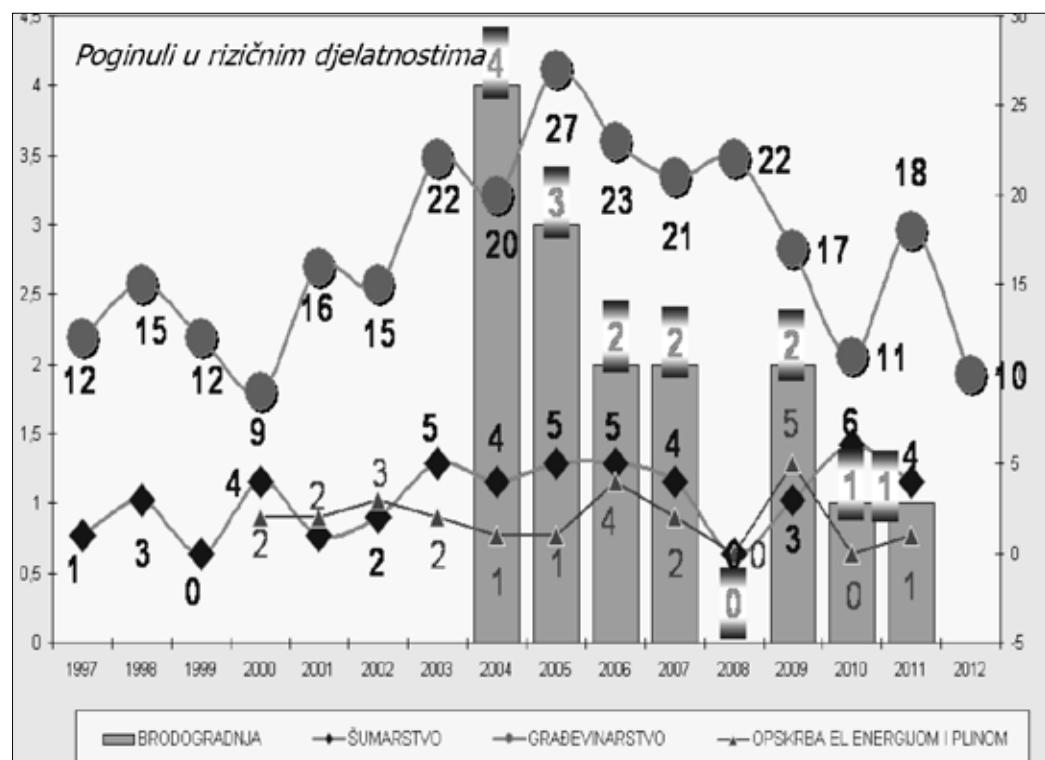
Grafikon 3. Inspekcijski očevid teških i smrtnih ozljeda na radu od 1997. do 2012. godine

Grafikon 4. Ozlijeđeni, poginuli i profesionalno oboljeli u šumarstvu od 1997. do 2012. godine

Grafikon 5. Ozlijeđeni, poginuli i profesionalno oboljeli u građevinarstvu od 1997. do 2012. godine

Grafikon 6. Poginuli u rizičnim djelatnostima od 1997. do 2012. godine

Tablica 6. Statistički podaci o broju ozljeda na 1.000 radnika po djelatnostima u RH (nova nomenklatura)*

šifra	DJELATNOST	razdoblje		
		2010.	2011.	2012.
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	14,88	17,23	20,43
01	Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti povezane s njima	10,23	15,60	20,45
02	Šumarstvo i sječa drva	25,29	22,62	23,17
03	Ribarstvo	8,32	7,39	10,40
B	Rudarstvo i vađenje	2,45	0,76	1,49
06	Vađenje sirove nafte i prirodnog plina	1,20	0,92	0,72
08	Ostalo rudarstvo i vađenje	0,37	0,21	0,15
09	Pomoćne uslužne djelatnosti u rudarstvu	0,88	0,34	0,12
C	Preradivačka industrija	18,10	17,50	14,99
10	Proizvodnja prehrabnenih proizvoda	16,88	15,64	14,50
11	Proizvodnja pića	14,16	17,91	14,29
12	Proizvodnja duhanskih proizvoda	12,65	20,49	15,24
13	Proizvodnja tekstila	9,84	7,85	8,30
14	Proizvodnja odjeće	7,65	6,59	5,77
15	Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	9,98	12,73	4,33
16	Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala	19,31	25,39	22,44
17	Proizvodnja papira i proizvoda od papira	19,54	21,46	20,59
18	Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa	4,04	6,62	6,07
19	Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	59,60	41,21	35,09
20	Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	13,99	20,12	7,22
21	Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka	10,13	13,44	10,28
22	Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	10,80	10,20	6,69
23	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	17,76	15,44	16,82
24	Proizvodnja metala	34,53	38,73	38,71
25	Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	22,04	20,94	18,56
26	Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda	8,16	5,82	5,05
27	Proizvodnja električne opreme	16,40	16,89	11,77
28	Proizvodnja strojeva i uređaja, d. n.	8,16	18,92	14,65
29	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	19,28	21,22	17,21
30	Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	50,92	39,48	31,77
31	Proizvodnja namještaja	15,19	11,80	11,15
32	Ostala preradivačka industrija	11,47	6,40	10,07
33	Popravak i instaliranje strojeva i opreme	15,65	18,28	14,50
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	16,97	16,53	15,91
35	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom	16,97	16,53	15,91
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	15,88	18,98	14,84
36	Skupljanje, pročišćavanje i opskrba vodom	31,70	35,75	28,66

*Statistički podaci o broju ozljeda na 1.000 radnika po djelatnosti za razdoblje 1998.-2009. g. prema staroj nomenklaturi nalaze se u Sigurnosti, br. 2/2010.

37	Uklanjanje odpadnih voda	-	-	15,09
38	Skupljanje otpada, djelatnosti obrade i zbrinjavanja otpada; uporaba materijala	4,76	6,72	4,50
39	Djelatnosti sanacije okoliša te ostale djelatnosti gospodarenja otpadom	2,25	1,64	2,19
F	Gradevinarstvo	16,66	15,72	11,54
41	Gradnja zgrada	15,11	18,74	9,72
42	Gradnja građevina niskogradnje	10,16	13,65	12,37
43	Specijalizirane građevinske djelatnosti	29,02	12,51	13,40
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	10,69	6,04	9,42
45	Trgovina na veliko i na malo motornim vozilima i motociklima; popravak motornih vozila i motocikla	9,51	6,72	6,55
46	Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	12,19	10,10	9,98
47	Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	9,69	2,83	9,14
H	Prijevoz i skladištenje	14,79	16,51	15,37
49	Kopneni prijevoz i cjevovodni transport	9,18	9,51	8,39
50	Vodeni prijevoz	15,78	7,83	6,68
51	Zračni prijevoz	7,47	10,20	5,61
52	Skladištenje i prateće djelatnosti u prijevozu	12,69	13,54	12,25
53	Poštanske i kurirske djelatnosti	35,13	43,44	42,72
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	9,64	9,38	9,03
55	Smještaj	11,69	13,15	13,31
56	Djelatnost pripreme i usluživanja hrane i pića	10,51	5,02	4,76
J	Informacije i komunikacije	12,70	7,85	5,88
58	Izdavačke djelatnosti	11,94	10,31	8,00
59	Proizvodnja filmova, videofilmova i televizijskog programa, djelatnosti snimanja zvučnih zapisa i izdavanja glazbenih zapisa	1,51	1,45	2,29
60	Emitiranje programa	8,87	7,61	8,00
61	Telekomunikacije	17,33	13,83	9,90
62	Računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti povezane s njima	15,20	2,34	0,52
63	Informacijske uslužne djelatnosti	1,05	3,42	3,56
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	9,86	10,26	9,13
64	Financijske uslužne djelatnosti, osim osiguranja i mirovinskih fondova	12,37	12,62	11,74
65	Osiguranje, reosiguranje i mirovinski fondovi, osim obveznoga socijalnog osiguranja	8,21	9,05	6,77
66	Pomoćne djelatnosti kod financijskih usluga i djelatnosti osiguranja	0,77	0,97	0,77
L	Poslovanje nekretninama	7,60	3,96	3,64
68	Poslovanje nekretninama	7,60	3,96	3,64
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	4,22	4,21	5,10
69	Pravne i računovodstvene djelatnosti	2,64	2,22	2,28
70	Upravljačke djelatnosti; savjetovanje u vezi s upravljanjem	4,54	3,95	2,65
71	Arhitektonске djelatnosti i inženjerstvo; tehničko ispitivanje i analiza	3,61	4,27	6,07
72	Znanstveno istraživanje i razvoj	8,40	6,74	8,14
73	Promidžba (reklama i propaganda) i istraživanje tržišta	6,09	6,65	6,44
74	Ostale stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	0,28	1,52	2,18
75	Veterinarske djelatnosti	11,64	8,64	10,12
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	9,41	15,20	12,00

77	Djelatnosti iznajmljivanja i davanja u zakup (leasing)	9,41	3,83	9,04
78	Djelatnosti zapošljavanja	25,87	27,45	27,79
79	Putničke agencije, organizatori putovanja (turooperatori) i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti povezane s njima	0,93	1,27	6,75
80	Zaštitne i istražne djelatnosti	9,15	9,22	8,78
81	Usluge u vezi s upravljanjem i održavanjem zgrada te djelatnosti uređenja i održavanja krajolika	28,35	29,68	17,02
82	Uredske administrativne i pomoćne djelatnosti te ostale poslovne pomoćne djelatnosti	5,33	0,90	0,00
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	13,60	14,35	13,13
84	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	13,60	14,35	13,13
P	Obrazovanje	8,65	8,41	6,86
85	Obrazovanje	8,65	8,41	6,86
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	18,29	16,44	15,55
86	Djelatnosti zdravstvene zaštite	18,90	17,04	15,99
87	Djelatnosti socijalne skrbi sa smještajem	17,88	15,89	14,89
88	Djelatnosti socijalne skrbi bez smještaja	9,91	9,25	10,87
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	13,79	7,67	13,90
90	Kreativne, umjetničke i zabavne djelatnosti	12,97	14,73	13,90
91	Knjižnice, arhivi, muzeji i ostale kulturne djelatnosti	15,37	13,82	17,09
92	Djelatnosti kockanja i klađenja	8,29	2,63	15,46
93	Sportske djelatnosti te zabavne i rekreacijske djelatnosti	8,29	3,12	8,81
S	Ostale uslužne djelatnosti	5,38	4,05	4,59
94	Djelatnosti članskih organizacija	7,76	9,26	5,98
95	Popravak računala i predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo	2,05	1,54	0,64
96	Ostale osobne uslužne djelatnosti	22,60	2,72	3,38
T 97	Djelatnosti kućanstva kod poslodavaca; djelatnosti kućanstva koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	5,38	3,72	4,52
U 99	Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela	0,84	0,96	0,76
Ω &	Nerazvrstani prema djelnostima	342 ozljeda	236 ozljeda	297 ozljeda